

Direktionens berättelse till bankfullmäktige om Finansinspektionens verksamhet **2017**

Innehåll

Direktionen	4
Läget på finansmarknaden	5
Finansinspektionens strategi	7
Bankfullmäktiges berättelse 2016	8
Sammanfattning av verksamheten 2017	10
Uppnåendet av Finansinspektionens mål för 2017	12
1 Tillsyn som förändras med verksamhetsomgivningen	12
2 Högklassig och effektiv	15
3 Sakkunnig och uppskattad	15
Årligt hörande av finansmarknaden	16
Bedömning av ändringarna i tillsynen och tillsynsavgifterna 2018	17

När årtalet inte explicit nämns i texten avses 2017.

Bankfullmäktiges roll i tillsynen av Finansinspektionen

Bankfullmäktige övervakar den allmänna ändamålsenligheten och effektiviteten i Finansinspektionens verksamhet. I övervakningen av ändamålsenligheten bedömer bankfullmäktige hur det i lagen föreskrivna målet för verksamheten har förverkligats. Vid övervakningen av den allmänna effektiviteten i verksamheten följer bankfullmäktige framför allt med personalutvecklingen och den allmänna budgetutveckling i förhållande till Finansinspektionens uppgifter samt ändringar som föranleds av lagstiftningens eller marknadens utveckling.

Direktionen

Direktionens sammansättning 2017

ordförande **Olli Rehn**

vice direktionsordförande, Finlands Bank
(från 1.2)

ordförande **Pentti Hakkarainen**

vice direktionsordförande, Finlands Bank
(till 31.1)

vice ordförande **Martti Hetemäki**

statssekreterare som kanslichef, finansministeriet

Outi Antila

överdirektör, social- och hälsovårdsministeriet

Pirkko Juntti

vicehäradshövding

Vesa Vihriälä

verkställande direktör, Näringslivets forskningsinstitut

Suppleanten för Olli Rehn var avdelningschef **Katja Taipalus**. Suppleanten för Martti Hetemäki var konsultativa tjänstemannen **Jaakko Weuro**. Suppleanten för Outi Antila var övermatematiker **Mikko Kuusela** till 7.2 och direktör **Hannu Ijäs** från 9.2.

Direktionens roll

Finansinspektionens verksamhet leds av en direktion. Direktionen uppställer de särskilda målen för Finansinspektionens verksamhet och beslutar om riktlinjerna för verksamheten samt styr och övervakar måluppfyllelsen och iakttagandet av riktlinjerna. Därtill behandlar direktionen bland annat Finansinspektionens årliga budget och underställer den Finlands Banks direktion för fastställelse. Enligt 10 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) ska Finansinspektionens direktion minst en gång per år lämna bankfullmäktige en berättelse över målsättningarna för Finansinspektionens verksamhet och måluppfyllelsen.

Läget på finansmarknaden

Den finska ekonomins uppsving förstärktes 2017 med den internationella ekonomin som drivkraft. Återhämtningen av ekonomin och den goda utvecklingen på finansmarknaden förbättrade även finanssektorns verksamhetsbetingelser.

Den breda tillväxten gynnades av att exporten och den inhemska efterfrågan utvecklades bättre än under de senaste åren. Företagens investeringar och omsättning växte samtidigt som förtroendeindikatorer visade att utsikterna för företagsverksamheten var positiva. Hushållens förtroende för den egna och hela landets ekonomiska utveckling var starkt. Hushållens konsumtion och ökningen av hushållslånen var dock snabbare än ökningen av de tillgängliga inkomsterna, vilket gjorde att besparingsgraden var negativ och skuldsättningen ökade. På bostadsmarknaden fortsatte ökningen av pris-skillnaderna inom landet.

I USA och Storbritannien höjde centralbankerna sin styrrenta på basis av utsikterna för ekonomin och inflationen. ECB:s¹ penningpolitik, som stöder tillväxt, fortsatte med ett inköpsprogram av värdepapper. Korta Euriborräntor var negativa under hela året och de långa räntorna var mycket låga. När alternativa investeringsobjekt gav låga avkastningar och konjunkturvecklingen var bra allmänt sett, utvecklades aktiekurserna gynnsamt både i Finland och på alla de viktigaste aktiemarknaderna. Även fondkapitalen växte snabbt under året; netto-teckningarna var positiva och ökade kapitalen, och marknadsvärdena steg. Kapitalen i alla typer av fonder med undantag av penningmarknadsfonder ökade.

Volatiliteten på aktiemarknaden var mycket låg under nästan hela året och återspeglade den allmänt lugna stämningen bland investerare. Också olika risktillägg och ränteskillnader antingen minskade eller var på en låg nivå utan några större förändringar. Det skedde inga större förändringar i finska statens låneräntor eller ränteskillnader under året.

Banksektorns jämförbara resultat förblev oförändrat och kapitaltäckningen var stark

Banksektorns jämförbara resultat förblev på föregående års nivå. Kapitalmarknadens gynnsamma utveckling höjde värdepappersrelaterade provisionsintäkter i synnerhet under andra hälften av året. Kreditstockens volymtillväxt och den förmånliga medelsanskaffningen bidrog till räntemarginalens positiva utveckling på den hårt konkurrerade bolånemarknaden. Nedskrivningar var alltså låga och ingen försvagning kunde ses i kreditstockens kvalitet.

Branschens omvälvning och å andra sidan utvecklingsprojekten i anknytning till digitaliseringen höjde banksektorns utgifter. Den jämförbara kapitaltäckningen förbättrades och var klart starkare än i Europa i genomsnitt. Banksektorns kapitaltäckningsbuffert möjliggjorde omfattande utvecklingsprojekt av affärsverksamheten. En del av systemprojekten togs i bruk under berättelseåret, och de förväntas ge effektiviseringsfördelar och intäkter inom den närmaste framtiden.

Liv- och skadeförsäkringsbolagens solvens bra, premieinkomsten ökade inte

Liv- och skadeförsäkringsbolagens solvens förblev på god nivå. Investeringsmarknadens utveckling var gynnsam för försäkringsbolagen. Räntenivåns ökning minskade nivån på den långsiktiga ansvarsskulden, vilket syntes som en höjning av SCR-förhållandet², som beskriver försäkringsbolagens solvens. Höjningen av aktiekurserna förbättrade investeringsintäkter, men livförsäkringsbolagens investeringsintäkter var lägre än året innan på sektornivån.

Livförsäkringsbolagens premieinkomst låg på samma nivå som under föregående år. Försäljningen av nya försäkringar var alltså lamt. Skadeförsäkringsbolagens premieinkomst har inte ökat sedan början av 2015. Åtstramningen av konkurrensläget sänkte premieinkomsten från skadeförsäkringsbolagens lagstadgade försäkringar. De två största aktörernas marknadsandel var sammanlagt cirka tre fjärdedelar av de finska skadeförsäkringsbolags premieinkomst.

1 ECB = Europeiska centralbanken.

2 SCR = Solvency Capital Requirement, solvenskravet enligt Solvens II.

Investeringsintäkterna förbättrade arbetspensionssektorns solvens

Den återhämtade ekonomiska tillväxten, rikliga likviditeten och låga avkastningsnivån på statens skuldebrev upprätthöll efterfrågan på aktier och skuldebrev med kreditrisk. Aktierna utgör den största investeringsklassen i pensionsanstaltarnas investeringstillgångar. Den vägda medelintäkten av pensionsanstaltarnas investeringar överskred avkastningskravet på ansvarsskulden, vilket förbättrade solvensgraden. Den nya regleringen gällande arbetspensionsbolagens solvens trädde i kraft den 1 januari 2017. I den riskbaserade solvensställningen enligt den nya regleringen skedde ingen betydande förändring under året.

Finansinspektionens strategi

Under året följde Finansinspektionen sin strategi för åren 2017–2019. I strategin framhävs tillsyn som utvecklas med verksamhetsomgivningen och som omfattar främjandet av en innovationsvänlig atmosfär. Satsningen på personalen har lyfts som ett tyngdpunktsområde.

Vision

Kvaliteten och effektiviteten i vår tillsyn ligger på europeisk spetsnivå

Värderingar

Förnyelseinriktad
Ansvarsfull
Resultatinriktad
Tillsammans

Mission

Vi främjar den finansiella stabiliteten, förtroendet för finansmarknaden och skyddet av kunder, investerare och försäkrade

Strategiska mål

Tillsyn som speglar omvärldsförändringar

- Vi avvärjer hot mot den finansiella stabiliteten och förtroendet för finansmarknaden genom rätt avvägd verksamhet.
- Vi fastställer hur djupgående tillsyn tillsynsobjektets risker och den aktuella frågans betydelse kräver.
- Vi fokuserar på inspektioner och tematiska bedömningar i vårt arbete.
- Vi anpassar vår verksamhet till förändringarna på bank-, försäkrings- och finansmarknaden.
- Vi fokuserar i det europeiska reglerings- och tillsynssamarbetet på frågor av kritisk betydelse för finansmarknaden i Finland.
- Vi anpassar vårt tillsynsarbete efter de systemviktiga filialernas betydelse för den finansiella stabiliteten i Finland.
- Vi intensifierar samarbetet med de nordiska tillsynsmyndigheterna för att främja finansiell stabilitet och förtroende för finansmarknaden i Finland.
- Vi bidrar till att skapa ett innovationsfrämjande klimat i finanssektorn.

God kvalitet och effektivitet

- Vi främjar en harmoniserad riskbaserad tillsynspraxis inom EU.
- Vi utnyttjar fullödig EU-myndigheternas vägledning och ECB:s tillsynspraxis.
- Vi drar full nytta av digitaliseringsmöjligheterna.
- Vi har standardiserade och effektiva processer.
- Vi har tidsenliga rapporterings- och analyssystem.

Expertis och gott anseende

- Vår personal besitter gedigen kompetens som stöder våra mål.
- Vi skapar förutsättningar för fortgående inläring i arbetet.
- Vårt chefsarbete är inspirerande och fokuserar på förändringsledarskap.
- Vi är kunniga i digitalisering inom finanssektorn.
- Vi är en väl ansedd arbetsgivare för finansiella experter.
- Vi utövar en proaktiv kommunikation.

I sin berättelse uppmanade bankfullmäktige Finansinspektionen att:

Finansinspektionen ska både bedöma och beakta hur finanssektorns pågående filialisering påverkar den egna verksamheten.

En ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift trädde i kraft den 1 januari 2017. Tack vare lagändringen tillförsäkrades Finansinspektionen tillräcklig finansiering under pågående omstrukturering på finansmarknaden, då filialiseringen av betydande företag under tillsyn i banksektorn ledde till att den finansiella basen krympte väsentligt. Finansministeriet tog emot en lagmotion om en motsvarande ändring gällande filialiseringen i försäkringssektorn. Under 2017 skedde det en rad filialiseringar i den finländska finanssektorn. Finansinspektionen fördelade sina resurser utifrån riskerna i enlighet med omstruktureringarna.

Finansinspektionen ska se till att tillsynen över filialer till banker och försäkringsbolag, i synnerhet systemviktiga filialer, dimensioneras så att den står i proportion till filialernas betydelse för stabiliteten på den finländska finansmarknaden.

De stora omstruktureringarna i den finländska finanssektorn fortsatte under 2017. Finansinspektionen fördelade sina resurser utifrån riskerna efter genomförda omstruktureringar.

Finansinspektionen ska bidra till att säkerställa att det för finansiell tillsyn finns de resurser tillgängliga som behövs för att tillsynen ska vara trovärdig.

Den ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift som trädde i kraft den 1 januari 2017 tillförsäkrar Finansinspektionen en tillräcklig finansiell bas både i nuläget och i det fall att Nordea flyttar sitt huvudkontor till Finland. Finansinspektionens direktion beslutade att öka Finansinspektionens personella resurser med 31,3 årsverken 2018 och höja kostnadsbudgeten med 4,6 miljoner euro. Resursökningen ska säkra en trovärdig tillsyn när det sker stora förändringar i omvärlden.

Finansinspektionen ska bevaka och bidra till en positiv utveckling dels på bolånemarknaden, dels i fråga om risker med anknytning till bostadskrediter, både nationellt och regionalt.

I sin makrotillsynsrapport varje kvartal analyserar Finansinspektionen utvecklingen på bostads- och bolånemarknaden i samarbete med Finlands Bank. På grund av starkare kopplingar till Norden analyseras läget och utsikterna i Norden nu mer ingående än tidigare.

Finansinspektionen är beredd att skärpa den maximala belåningsgraden om riskerna med hushållens skuldsättning växer ytterligare. Direktionen beslutade att den 1 januari 2018 införa en nedre gräns vid 15 procent för de riskvikter som används i apitaltäckningsanalyserna av bolån.

Finansinspektionen ska bidra till att det finns tillbörliga makrotillsynsverktyg att använda i Finland.

I november 2016 fick Finland en varning från Europeiska systemrisknämnden gällande hushållens höga och ökande skuldsättning. Lagstiftningen om systemriskbufferen, ett nytt makrotillsynsverktyg som förberetts sedan 2016, trädde i kraft den 1 januari 2018. Utöver systemriskbufferen har Finansinspektionen i samarbete med Finlands Bank och finansministeriet undersökt alternativa makrotillsynsverktyg som effektivare kan påverka hushållens skuldsättning. Detta arbete fortsätter 2018.

Finansinspektionen ska följa upp och bidra till att säkerställa att tillgången till grundläggande banktjänster inte riskeras till följd av omstruktureringen i banksektorn, digitaliseringen och utvecklingen av handlingsmodellerna.

Den årliga utredningen om grundläggande banktjänster visade att tillgången till tjänsterna i allt högre grad påverkas av kundens förmåga att använda digitala tjänster. I samband med utredningen fick bankerna anvisningar om hur de kan tillhandahålla grundläggande banktjänster också för grupper med särskilda behov. Rekommendationerna till bankerna var följande:

- Erbjud de kunder som inte kan använda nätbank och betalkort ett enkelt och tydligt servicepaket med alternativa sätt att sköta bankärenden till skäligt pris
- Utforma nätbankstjänsterna så att de blir enkla och tydliga, utvärdera dem ur tillgänglighetsperspektiv och utveckla tjänsterna på nätet utifrån målgruppens synpunkter så att tjänsterna blir så tillgängliga som möjligt
- Erbjud kunderna hjälp via olika kanaler när tjänsterna på nätet och övriga tjänster ska lanseras, när det inträffar problem med tjänsterna och när det görs ändringar i tjänsterna
- Gå ut med tillräcklig information till kunderna om serviceutbudet förändras, särskilt i fråga om kontorstjänster
- Ge vid behov kunderna vägledning i hur fullmakter används och ta i de interna anvisningarna upp hur banken ska gå till väga för att identifiera och ingripa i ekonomiskt utnyttjande av kunder
- Ordna i mån av möjlighet med självservice för kunder som inte har den hårdvara som behövs för att använda e-tjänster.

Finansinspektionen ska bidra till att säkerställa att de särskilda egenskaperna hos den finländska finanssektorn och dess aktörer identifieras i banktillsynen under ECB:s ledning och lyfts fram vid beredningen av europeisk lagstiftning.

I beredningen av lagstiftning arbetar Finansinspektionen alltid främst ur europeisk synvinkel, men i förekommande fall kan också särdragen hos den finländska finansmarknaden vägas in.

Ungefär 75 procent av resurserna för ECB-tillsynen över finländska banker kommer från Finansinspektionen. Den här arbetsfördelningen ska se till att de särdrag hos den finländska finanssektorn som är väsentliga för tillsynen blir beaktade i den banktillsyn som genomförs under ledning av ECB.

I beredningen av europeisk bankreglering och av riktlinjer och metoder för ECB-tillsynen lyfte Finansinspektionen fram särskilda frågor som gällde tillsynen över utländska bankers filialer och dotterbolag samt sammanslutningar av inlåningsbanker. Finansinspektionen medverkade också i EBAs³ arbetsgrupper som arbetade med anvisningar och utkast till standarder med anknytning till det andra direktivet om betaltjänster (PSD2⁴). I beredningen lade Finansinspektionen vikt vid att säkra betalningar ska

garanteras när nya tjänster tillhandahålls och hade som ambition att tillsynen ska vara riskbaserad.

I EIOPA⁵ medverkade Finansinspektionen aktivt i den fortsatta beredningen av direktivet om försäkringsdistribution och i arbetet med att utforma EIOPAs ståndpunkt till behovet av reglering av stimulans och resolution i försäkringssektorn. Här lyfte Finansinspektionen fram de karaktäristiska egenskaperna hos den finländska försäkringsmarknaden, såsom den koncentrerade försäkringsmarknaden och förbudet för försäkringsmäklare att ta emot arvode.

I ESMA⁶ deltog Finansinspektionen bland annat i beredningen av bestämmelser på nivå 2 gällande prospektförordningen. Att prospektförordningen fungerar och är proportionerlig har Finansinspektionen sett som en faktor som stöder finländska företags möjligheter att samla kapital. Finansinspektionen var också med och beredde tolkningen av definitionen av sammanslutning som är närstående till en person i ledande ställning. Arbetet hängde samman med tillämpningen av marknadsmissbruksförordningen.

Finansinspektionen ska fortsätta utveckla rapporteringssystemen, korta ner handläggningstiderna för sanktioner och förbättra kvaliteten på det material som finns till underlag för EU:s reglerings- och tillsynsmöten med avseende på beslutsprocessen.

I fråga om rapporteringssystemet gick utvecklingen av verktygen för rapporthantering framåt, även om genomförandet av automatiska granskningsfunktioner sköts fram till 2018. Utvecklingen av analysverktyg gick inte framåt enligt förhoppningarna. I slutet av året beslutade Finlands Bank och Finansinspektionen tillsammans att starta ett projekt för att utveckla data och analyser, där det främsta målet är att bestämma visionen, utgångsläget och målbilden.

Handläggningstiderna för administrativa påföljder kunde kortas ner genom att en prioriteringsordning infördes för uppdragen och mer resurser satsades på handläggningen.

Inom beredningen av ärenden som behandlas av ECB:s tillsynsnämnd och av EBAs, ESMA:s och EIOPAs respektive förvaltningsråd infördes en noggrannare prioriteringsordning, det vill säga att Finansinspektionen satsar på de frågekomplex som på förhand bedömts vara viktiga. År 2018 kan lite mer resurser avdelas för EIOPA-arbetet och samordningen av det tack vare nyrekryteringar och omorganiseringar.

3 EBA = European Banking Authority, Europeiska bankmyndigheten.

4 PSD = Payment Services Directive, direktivet om betaltjänster.

5 EIOPA = European Insurance and Occupational Pensions Authority, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

6 ESMA = European Securities and Markets Authority, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten.

Sammanfattning av verksamheten 2017

Syftet med Finansinspektionens verksamhet är att kreditinstituten, försäkrings- och pensionsanstalterna och andra tillsynsobjekt bedriver en stabil verksamhet som är en förutsättning för finansmarknadens stabilitet, att de försäkrade förmånerna tryggas och att det allmänna förtroendet för finansmarknadens funktionssätt upprätthålls. (1 § i lagen om Finansinspektionen)

Den finska finansmarknadens stabilitet var fortsättningsvis bra. Finansinspektionen genomförde inspektions- och tillsynsarbete på basis av riskbedömning samt deltog i beredningen av reglering. Till den här delen framskred uppnåendet av de strategiska målen måttligt. Målen uppnåddes när det gäller nivåerna på inbördes utvärderingar av de europeiska tillsynsmyndigheterna, i arbetstillfredsställelse- och ledarskapsindexet i atmosfärförfrågningen bland personalen, allmänhetens förtroende för Finansinspektionen samt i fråga om behandlingstiderna av verksamhetstillstånd och sanktionsärenden. När det gäller tillsynsarbetets aktivitet uppnåddes målen väl, även om målet beträffande antalet inspektioner och temabedömningar och den planerade genomförandegraden av tillsynsmyndighetens bedömningar inte uppnåddes. Signifikansnivån av de iakttagelser som uppstod i samband med inspektionerna nådde nästan målet. Personalens sjukfrånvaruprocent steg något från året innan och uppnådde inte målet, dvs. en sjunkande trend. Bland Finansinspektionens spetsprojekt för 2017 kunde man inte till alla delar uppnå målen när det gäller tillsynen av försäkrings- och arbetspensionssektorns nya solvensreglering och den ändamålsenliga användningen av arbetspensionsmedlen, stödjandet och den proportionerliga tillsynen av finansinnovationer samt genomförandet av elektroniska tjänster och förnyelsen av webbsidorna. Säkerställandet av rapporterings- och analysystemens funktion samt utvecklingen av arbetsgemenskapen och verksamhetsmetoderna framskred inte enligt målen. Med anledning av den väsentliga förändringen i verksamhetsomgivningen bedömdes uppfyllelsen av målet beträffande övervakningen av med tanke på stabiliteten viktiga filialer inte när det gäller årets sista månader. Av Finansinspektionens sju IT-projekt framskred två enligt planerna, medan fyra inte helt framskred enligt planerna och en låg klart efter det planerade målet.

Finansinspektionens strategi för åren 2017–2020 förnyades för att motsvara förändringarna i verksamhetsomgivningen. Därtill ändrades Finansinspektionens organisation från och med den 1 september 2017. Syftet med

omorganiseringen var att klarlägga organisationens interna uppgifts- och ansvarsfördelning samt effektivisera verksamheten.

Riskbaserad tillsyn utvecklades genom att stöda inspektioner med temabedömningar som täcker mer omfattande grupper av tillsynsobjekt. Inspektioner och andra tillsynsåtgärder kommer att riktas på basis av temabedömningarna. Under året genomfördes 15 temabedömningar (målet för hela året 30 temabedömningar) samt 27 inspektioner (målet för hela året 45 inspektioner). Som resultat av dessa gjordes sammanlagt 171 inspektionsiakttagelser, 9 % av vilka var betydande iakttagelser (mål 10 %). Alla planerade inspektioner och temabedömningar inleddes inte i början av planeringsperioden och blev inte färdiga under planeringsperioden, vilket innebär att flera inspektioner kommer att fortsätta under våren 2018. Under årets sista månader lät man bli att genomföra en del inspektioner inom banktillsynen på grund av resursbristen och det tilläggsarbete som ändringen av Nordeas hemort orsakar. När det gäller operativa risker koncentrerades verksamheten i stället för inspektioner bl.a. gällande kundkännedom till förberedelserna för FATF:s landsinspektion och gällande betalningssystem till införandet av PSD2-förändringarna.

Behandlingen av informationsbegäranden gav upphov till mycket arbete under berättelseåret. Det infördes 112 informationsbegäranden i diariet (87 år 2016). Flera av dessa var mycket omfattande.

Banksektorn

Finansinspektionen förberedde sig på flytten av Nordeas huvudkontor genom att förnya banktillsynens organisationsstruktur, planera de nödvändiga rekryteringarna och inleda behandlingen av ansökan om verksamhetstillstånd i anknytning till flytten av huvudkontoret. Förberedelserna gjordes i gott samarbete med ECB och Finansinspektionen i Sverige.

Banker under direkt tillsyn (SI-banker⁷) övervakades enligt tillsynsplanerna för euroområdet gemensamma tillsynsmekanism (SSM⁸). ECB önskade dock en större satsning av Finansinspektionens medlemmar i de gemensamma tillsynsteamerna (JST⁹). I övervakningen av andra banker (LSI-banker¹⁰) infördes ECB:s metoder. Till exempel metoden för LSI-bankernas tillsynsbedömning förnyades och i LSI-granskningar utnyttjades SI-bankernas granskningsmetodologi.

Försäkringssektorn

Inom skade- och livförsäkringssektorn utarbetades grupp- och bolagsvisa tillsynsplaner för alla bolag med undantag av några tillsynsobjekt. Inom sektorn gjordes en temabedömning om outsourcing, och resultaten från bedömningen kommer att offentliggöras i början av 2018. Dessutom förbereddes en temabedömning om risk- och solvensbedömningens (ORSA¹¹) kvalitet, medan det praktiska genomförandet flyttades till 2018. Tillsynspraxis enligt EIOPAs tillsynshandbok togs i bruk genom att tillämpa den t.ex. i inspektioner. SII-rapporteringssystemet¹² blev klart enligt tidtabell. Alternativa analysverktyg undersöktes med tanke på den kontinuerliga tillsynens analysbehov. Mer resurser än väntat måste riktas till bedömningar i anslutning till omorganiseringar av verksamheten och till behandlingen av de flertaliga ansökningarna.

Pensionsreformen och arbetspensionsanstaltens nya solvensreglering trädde i kraft i början av året. Tillsyn riktades till ibruktagandet av nya solvensbestämmelser och enhetlig praxis. Bland andra inspektionsobjekt bör nämnas verksamheten i arbetshälsofrågor och omfattande temabedömningar av arbetspensionsbolagens administration, vars resultat blir klara 2018. Förberedelserna för fusionen av två arbetspensionsbolag, behovet att revidera stadgar med anledning av pensionsreformen samt de åtgärder som en pensionskassa som hamnade i likvidation krävde påverkade allokeringen av resurserna märkbart.

Värdepapperssektorn och uppförandekrav

Marknadsaktiviteten var alltså hög. Det gjordes flera nya listningar och ansökningar om verksamhetstillstånd samt registreringar, och dessutom var produkt- och serviceutvecklingen intensiv i de olika sektorerna. Ansökningsärenden sköttes för det mest inom den eftersträva- de tidtabellen, men i fall som krävde grundligare utred-

ningar blev behandlingstiderna längre. Det var möjligt att genomföra mer djupgående tillsynsåtgärder på ett mycket begränsat sätt i förhållande till marknadsaktiviteten.

I början av 2018 infördes flera betydande regleringsreformer som förbättrar kund- och investerarskyddet samt ökar konkurrensen. Finansinspektionen förberedde sig på mottagandet av nya och förändrade tillsynsuppgifter med anledning av dessa till exempel genom att skapa tillsynsramarna för nya tillsynsområden och behandlingen av ansökningsärenden samt genom att bygga rapporteringssystem. Med anledning av regleringsprojektens omfattning och delvis på grund av dröjsmålen i deras slutliga utformning kommer en del av förberedelserna dock att genomföras under innevarande år.

Kunskaperna om branschens digitalisering och FinTech-verksamheten förbättrades genom deltagande i FinTech-sammanträden, genom att fortsätta med Innovation HelpDesk-verksamheten samt genom att rekrytera en ledande digitaliseringsexpert till Finansinspektionen. Processen för Innovation HelpDesk omarbetades för att bättre anpassas till den viktigaste kundkretsen.

Makrotillsyn

Inom makrotillsynen framhölls ökningen av hushållens skuldsättning, som pågått länge. Finansinspektionen reagerade till den höga skuldsättningen genom att besluta att bolånens riskvikter skulle höjas från den 1 januari 2018. Analys av införandet av s.k. inkomstbaserade makrotillsynsverktyg i Finland genomfördes i samarbete med Finlands Bank, och ärendet främjades även med diskussioner med finansministeriet.

Effektivering och utveckling av verksamheten

Det fanns alltså mycket att utveckla i rapporteringssystemen. De grundläggande funktionerna inom rapporteringshanteringen kunde fås i skick och verksamheten effektiviserades. Genomförandet av automatiseringen av rapporternas kontroller flyttades till följande år. Utvecklingen av analysverktygen framskred inte på det önskade sättet. I fortsättningen utvecklas analysverktygen tillsammans med Finlands Bank. Utvecklingen av elektroniska tjänster framskred till upphandlingsfasen. Uppföljningen av de viktigaste IT-projekten infördes på agendan av ledningsgruppens kvartalsvisa sammanträden. Genom detta ville man försäkra sig om en bättre översyn av helhetsbilden.

Personalens arbetsgemenskapskunskaper utvecklades mot slutet av året. Möjligheten till arbetsrotation utvidgades genom att göra administrationen i anslutning till arbetsrotation lättare. Genomförandet av en mer omfattande projektbaserad arbetsmodell avbröts. Utvecklingen av verksamheten koncentrerades på organisationsreformen.

7 SI-banker = Significant Institutions, banker under ECB:s direkta tillsyn.

8 SSM = Single Supervisory Mechanism, euroområdets gemensamma banktillsynsmekanism.

9 JST = Joint Supervisory Team, gemensamt tillsynsteam.

10 LSI-banker = Less Significant Institutions, banker under ECB:s direkta tillsyn.

11 ORSA = Own Risk and Solvency Assessment, företagets egen risk- och solvensbedömning.

12 SII = Solvensbestämmelserna för liv- och skadeförsäkringsbolag.

Uppnåendet av Finansinspektionens mål för 2017

1 Tillsyn som förändras med verksamhetsomgivningen

Den finska finanssektorn är alltjämt stabil, men omstruktureringar fortsatte i såväl bank- och försäkrings- som värdepapperssektorn. Förändringarna väntas fortsätta under innevarande år: Nordea förbereder en flytt av sitt huvudkontor till Finland, och också de förändringstryck på finanssektorn som digitaliseringen medför innebär att omstruktureringar sannolikt kommer att ses även i framtiden.

Under året genomfördes 15 temabedömningar av de planerade 30 bedömningarna. På grund av den kraftiga ökningen av konsumtionskrediter genomfördes mot slutet av året en temabedömning av kreditinstitutens konsumtionskreditgivning, vars målgrupp även omfattade utländska aktörer som erbjuder gränsöverskridande konsumtionskrediter. Inspektionsverksamheten kunde inte genomföras enligt den kvantitativa målsättningen (45 inspektioner) utan antalet genomförda inspektioner vara endast 27.

En grupp som arbetar för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism (FATF¹³) i samband med OECD¹⁴ håller på att göra en landsbedömning gällande Finland. Förberedelserna för landsbedömningen inleddes på Finansinspektionen 2017, och arbetet fortgår tills rapporten från landsbedömningen har behandlats vid FATF:s generalsamling i februari 2019. Som en del av inspektionen kommer en bedömningsgrupp att göra ett inspektionsbesök till Finland vid månadsskiftet maj-juni 2018.

Finansinspektionens årliga seminarium fortsatte med temat finanssektorns digitalisering, som inleddes året innan, och samlade cirka 330 deltagare. Teman för seminariet, som koncentrerade sig på finanssektorns digitalisering, artificiell intelligens och konkurrenskraft, var utöver Anneli Tuominens inledande anförande "Digitalisation, the financial sector and society", "How to build AI for the financial sector", "The Commission's approach to financial sector digitalisation" och "Keys to success in the new competitive environment".

13 FATF = Financial Action Task Force, aktionsgrupp mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

14 OECD = Organisation for Economic Cooperation and Development, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling.

Banksektorn

Nordeas styrelse beslutade i september att inleda förberedelserna för flytten av huvudkontoret. Finansinspektionen har förberett sig på förändringen genom att förnya banktillsynens organisationsstruktur, planera de nödvändiga rekryteringarna och inleda behandlingen av ansökan om verksamhetstillstånd i anknytning till flytten av huvudkontoret. Under förberedelserna har Finansinspektionen haft nära samarbete med ECB och Finansinspektionen i Sverige.

Filialiseringen av Danske Bank genomfördes vid årsskiftet, när Danske Bank Abp fusionerades med Danske Bank A/S. Under 2018 kommer innehållet och resurserna av tillsynen över banken att anpassas till bankens nya struktur.

Banker under ECB:s direkta tillsyn övervakades enligt SSM:s tillsynsplaner. ECB önskade en större satsning av Finansinspektionens medlemmar i de gemensamma tillsynsteamerna (JST). SSM har fäst uppmärksamhet vid den stora variationen av de riskvikter som de interna modeller som används vid kalkyleringen av bankernas kapitaltäckning ger upphov till mellan banker och följaktligen inlett ett omfattande granskningsprogram av interna modeller. Sådana granskningar genomfördes även beträffande finska banker.

Gällande banker som står under Finansinspektionen direkta tillsyn togs ECB:s metoder i bruk. Till exempel metoden för LSI-bankernas tillsynsbedömning förnyades, i LSI-granskningar utnyttjades SI-bankernas granskningsmetodologi och för en LSI-bank genomfördes en kvalitetsbedömning av balansräkningen (AQR¹⁵) genom att tillämpa ECB:s tillsynsmetoder. Utvecklingen av riskbaserad tillsyn genomfördes inte enligt planerna på grund av bl.a. den pågående organisationsreformen och det stora antalet icke-fyllda vakanser.

I början av 2018 trädde en ändring av bokslutsstandarden IFRS 9¹⁶ i kraft. Den har en betydande inverkan i

15 AQR = Asset Quality Review, kvalitetsbedömning av balansräkningen.
16 IFRS = International Financial Reporting Standards.

synnerhet på bokföringen av bankernas nedskrivningar. I anslutning till detta har Finansinspektionen inom hela banksektorn utrett beredskapen att tillämpa den nya regleringen. För de största bankernas del var utredningsarbetet en del av SSM-tillsynen. Utredningarna visade att bankerna alltjämt hade mycket utvecklingsarbete att genomföra på detta område.

I tillsynen av banksektorn betonades därtill övervakningen av pålitlig förvaltning och rapporteringen av problemkrediter. Vid rapporteringen av problemkrediter fästes särskild uppmärksamhet vid rapporteringen av lånefordringar som beviljats en eftergift. Regeringen gällande lånefordringar som beviljats en eftergift är alltjämt tämligen ny, och flera banker måste ännu utveckla sina processer till denna del.

Försäkringssektorn

På allokeringen av försäkringstillsynens resurser och tillsynsåtgärder inverkade de förändringar som skett i branschen och som i huvudsak ansluter sig till förändringar i tillsynsobjektens organisationsmodeller och verksamhets-sätt. Från tillsynens synvinkel skedde det bland annat följande betydande ändringar av organisationsmodeller: ändringen av If Skadeförsäkring Ab från If P&C Insurance Holding Ltd:s (publ) dotterbolag till filial i Finland, omstruktureringen av LokalTapiola Skadeförsäkring och fusioneringen av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Etera med Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Kännetecknande för förändringarna i tillsynsobjektens verksamhetsmodeller var nya verksamhetsmetoder som ansluter sig till främjandet av elektroniska tjänster.

Frågor i anknäring till outsourcing var av central vikt i alla delområden av försäkringstillsynen. Även kvaliteten och omfattningen av de solvensbedömningar som skade- och livförsäkringsbolagen upprättat (s.k. ORSA) krävde uppföljning. Tillsynsmyndigheten fäste även uppmärksamhet vid sätten att kalkylera ansvarsskulden och solvensen samt utvecklingen av Solvens II-rapporteringssystemet.

Inom tillsynen över arbetspensionsanstalter satsade Finansinspektionen på enhetligheten vid iakttagandet av den nya solvensregleringen samt den ändamålsenliga användningen av pensionsmedlen. Ansökningarna om stadgeändringar till följd av pensionsreformen ökade tillsynens arbetsmängd.

Vid övervakningen av arbetslöshetspensionen granskade Finansinspektionen arbetslöshetskassornas verksamhets-sätt när det gäller missbruk av förmåner samt kassornas användning av medel när de förvärvar tjänster från andra sammanslutningar. Kassornas uppmärksamhet fästes vid noggrannare anvisningar och uppföljning av missbruksprocessen och de kostnader som föranleds av serviceavtal. Samtidigt granskades Arbetslöshetsförsäkringsfondens interna kontroll. Den interna kontrollens omfattning

lyftes även i bredare utsträckning fram som granskningsbehov inom arbetslöshetsförsäkringen.

I och med förändringarna i verksamhetsomgivningen ägnades särskild uppmärksamhet åt behovet att uppdatera tillsynens riktlinjer samt åt genomgången av iakttagelsernas uppföljning och eventuella sanktionsprocesser i anknäring till den. Verksamheten utvecklas på basis av bland annat den gemensamma handboken för tillsynsmyndigheter som upprättats av EIOPA och EIOPAs bedömning av Finansinspektionen. I verksamheten framhävs tillsynens förutsägbarhet, kritiska natur och framtidsorientering.

Makrotillsyn

I juni 2017 ställde Finansinspektionen en nedre riskviktsgräns på 15 procent för de banker som tillämpar s.k. interna modeller vid kapitaltäckningskalkyleringen av bolån. Den nedre gränsen trädde i kraft den 1 januari 2018 och den gäller den genomsnittliga riskvikten av ett kreditinstituts bolånestock. Gränsen har ställts på basis av artikel 458 i den s.k. kapitaltäckningsförordningen. Höjningen av riskvikterna bidrar till att stärka finansieringssystemets resiliens.

De systemviktiga bankerna med tanke på det finska finansieringssystemet (O-SII¹⁷) och deras buffertkrav definierades på nytt efter att Nordea Bank Finland Abp i januari 2017 fusionerades med svenska Nordea Bank AB (publ). De nya definitionerna och buffertkraven träder i kraft den 1 juli 2018. Nordea Hypoteksbank Abp fastställdes som ett nytt O-SII-kreditinstitut med ett buffertkrav på 0,5 %. Buffertkravet för Kommunfinans Abp höjdes till en procent.

Lagstiftningen gällande det nya makrotillsynsverktyget, systemriskbufferten, som beretts sedan 2016, trädde i kraft den 1 januari 2018. Utöver systemriskbufferten har Finansinspektionen i samarbete med Finlands Bank och finansministeriet utrett möjligheterna att införa sådana makrotillsynsverktyg med vilka man effektivare än nu kan påverka hushållens skuldsättning. Detta arbete fortsätter under året 2018.

Värdepapperssektorn och uppförandekrav

Antalet nya listningar ligger alltjämt på en god nivå: tio nya bolag noterades på Helsingforsbörsens börslista och First North Finland-marknadsplatsen, vilket syntes i tyngdpunktsområdena för tillsynen över prospekt och informationsskyldigheten. Finansinspektionen gjorde flera tillsynsbesök gällande företags beredskap att bli ett noterat bolag.

17 O-SII = Other Systemically Important Institutions.

Finansinspektionen gjorde en temabedömning om hur de noterade bolagen i sin finansiella rapportering iakttar ESMAs anvisning om alternativa nyckeltal. Flera bolag måste förbättra de uppgifter som de anger till exempel gällande grunderna för presentationen av nyckeltalen.

Tillsynen över nya produkter som erbjuds av alternativa fonder genomfördes i huvudsak då produkterna infördes på marknaden. Tillsynen över förmögenhetsförvaltningen och investeringsrådgivningen baserade sig för det mesta på enskilda iakttagelser. Utvidgningen av riskanalysen till uppförandetillsynen framskred inte, eftersom resurserna behövdes till den dagliga verksamheten och till förberedelserna inför kommande tillsynsförändringar.

Finansinspektionen fortsatte med granskningar i anslutning till bedömningen av investeringsrådgivningens lämplighet och riskhanteringen inom fondverksamheten. När det gäller investeringsrådgivning upptäckte Finansinspektionen alltså utvecklingsbehov vad gäller lämplighetsbedömningsprocessen. I granskningar av fondaktörernas riskförvaltning hänförde sig de viktigaste iakttagelserna till anordnande av riskhanteringen och resursernas tillräcklighet.

Finansinspektionen gjorde en temabedömning gällande ordnandet av och resurserna för compliance-funktionen bland värdepappersföretag, fondbolag och förvaltare av alternativa fonder. En stor andel av tillsynsobjekten hade brister i bland annat ordnandet av funktionen i fråga, funktionens oberoende och det huruvida det har reserverats kvalitativt och kvantitativt tillräckliga resurser för funktionen.

Kunskaperna om branschens digitalisering och FinTech-verksamheten förbättrades genom deltagande i FinTech-sammanträden, genom att fortsätta med Innovation HelpDesk-verksamheten samt genom att rekrytera en ledande digitaliseringsexpert till Finansinspektionen. Processen för Innovation HelpDesk omarbetades för att bättre anpassas till den viktigaste kundkretsen.

I och med det nya betaltjänstdirektivet kommer nya aktörer att starta verksamhet och tjänster att införas på marknaden. Produkt- och tjänsteutvecklingsarbetet pågick intensivt, och Finansinspektionen mottog ett stort antal kontakbegäranden och frågor.

Tillgången på grundläggande banktjänster påverkas i allt högre grad av kundens förmåga att använda digitala tjänster. Finansinspektionen gav bankerna anvisningar om utbudet av grundläggande banktjänster till kunder som inte kan sköta sina ärenden via nättjänster eller med betalkort i samband med en utredning av ärendet.

Flera betydande och omfattande regleringsreformer trädde i kraft i början av 2018: MiFID II¹⁸/MiFIR¹⁹, PRIIPs²⁰ och PSD2. Senare under 2018 kommer även IDD²¹ att träda i kraft. Finansinspektionen skapade tillsynsramar för sina nya och förändrade tillsynsuppgifter. Regleringsprojektens omfattning samt det stora antalet förändrade och nya tillsynsuppgifter som uppkom samtidigt visade sig dock vara en utmaning. Även det att regleringen delvis är under arbete försvårade slutförandet av tillsynsramarna. I tillsynsberedskapen accentuerades de mest kritiska delområdena. Till andra delar fortsätter arbetet under innevarande år.

Tillämpningen av regleringen om betalkonton med grundläggande funktioner hos tillsynsobjekten, som ändrades i början av 2017, kreditavtalsvillkoren och villkoren för lagstadgade trafikförsäkringar bedömdes. Största delen av kreditinstituten hade i sina avtalsvillkor tagit hänsyn till de tvingande ändringarna i konsumentskyddslagen med tillräcklig noggrannhet. Under året utreddes även inverkan av en betalningsstörningsanteckning på beviljande av försäkringar, och på basis av utredningen lämnades förbättringsförslag gällande innehållet av förhandsinformationen till en del bolag.

Finansinspektionen hade en central roll i Europeiska värdepappersmarknadsmyndigheten ESMAs arbete bland annat gällande fastställandet av en enhetlig tolkning av definitionen av närstående personer till personer i ledande ställning enligt MAR²² samt beträffande bedömningen hur väl tolkningen följs i Finland. Finansinspektionen främjade enhetlig europeisk prospekttillsyn som ordförandeland i ESMAs motsvarande arbetsgrupp.

Det nordiska samarbetet i handelsrapporteringsprojektet och inom fondtillsynen fortsatte. Därtill inleddes samarbetet inom MiFID II-, FinTech- och PSD2-områdena. I Finland inleddes dialogsammanträden med revisorer och revisorssamfund.

18 MiFID = Markets in Financial Instruments Directive, direktivet om marknader för finansiella instrument.

19 MiFIR = Markets in Financial Instruments Regulation, förordningen om marknader för finansiella instrument.

20 PRIIPs = Packaged retail and insurance-based investment products, investeringsprodukter för icke-professionella investerare, även försäkringsbaserade.

21 IDD = Insurance Distribution Directive, försäkringsdistributionsdirektivet.

22 MAR = Market Abuse Regulation, marknadsmissbruksförordningen.

2 Högklassig och effektiv

Verktygen för rapporteringshanteringen utvecklades, men alltjämt var man tvungen att fylla några brister i systemen med manuellt arbete. Automatiseringen av rapporternas kontroller inleddes och kommer att fortsätta 2018. Analysverktygen utvecklades, men deras långsamhet och bristerna i deras funktion försvårade alltjämt analysarbetet. När det gäller utvecklingen av analysverktygen och arkitekturen beslutade Finlands Bank och Finansinspektionen att tillsammans starta ett projekt för utveckling av data och analysverktyg under 2018. Utvecklingen av elektroniska tjänster framskred till upphandlingsfasen.

Informationen till aktörerna om regleringsändringar och regleringen mer allmänt ökades. Även informationskanalerna ökades, och i bl.a. informationen när det gäller MAR och MiFID II användes ett nyhetsbrev för snabb informationsspridning. Under året ordnades webinarer i anknytning till MAR- och MiFID II-regleringen. Till dem anmälde sig nästan 300 personer, och responsen var positiv. Det är nödvändigt att lägga mera regleringsinformation till Finansinspektionens webbservice, såväl för att effektivisera vår egen verksamhet som för att informera små och oerfarna aktörer.

Anskaffningen av ett signal- och analyssystem som stöder och effektiviserar övervakningen av handeln med finansiella instrument konkurrensutsattes, men avtalsförhandlingarna med den utvalda leverantören är alltjämt på gång.

Verksamhetsplanerings- och rapporteringsprocessen ändrades i enlighet med den förnyade strategin för att framhäva verksamhetens resultat. Arbetstidsuppföljningen förnyades under året.

Ibruktageandet av en projektbaserad arbetsmodell framskred inte. Resurserna riktades till den dagliga tillsynsverksamheten och förberedelserna inför kommande tillsynsprojekt.

3 Sakkunnig och uppskattad

Utbildning om arbetsgemenskapskunskaper ordnades för personalen under hösten. Finansinspektionen började utveckla bredare sakkännedom och det flexibla utnyttjandet av resurser med en lättare arbetsrotationsmodell. Omorganiseringen stöder allt bättre utnyttjandet av versatila kunskaper, när det inom bank- och försäkrings-tillsynen bildas nya tätt arbetande tillsynsteam. Inom marknads- och uppförandetillsynen utvecklades arbetsmetoderna genom en arbetspars- och teammodell som överskrider enhetsgränser.

Kännedomen om digitalisering utvecklades med hjälp av den nya ledande digitaliseringsexperten. Moderna arbetsverktyg gjorde det möjligt att utveckla arbetet och arbetsmetoderna samt i allt högre grad använda elektroniska dokument. När det gäller team- och arbetsgruppsmöten övergick man delvis till Skype-möten.

Finansinspektionen har som mål att utveckla proaktiv kommunikation som en del av tillsynen, vilket förstärker uppfattningen om organisationen som sakkunnig och uppskattad tillsynsmyndighet. I början av året gav Finansinspektionen ut ett pressmeddelande om granskningsresultat gällande försäljningen av investeringsprodukter och sanktioner som utfärdats med anledning av de upptäckta bristerna. Detta hade en positiv inverkan på aktörernas attityder mot sätten att sälja investeringsprodukter och gav Finansinspektionen mycket positiv respons om tillsynsverksamheten. På Finansinspektionens Twitter-konto publicerades 772 tweetar (2016 sammanlagt 762 tweetar) och antalet följare steg till 2 080.

Årligt hörande av finansmarknaden

Kostnadseffektiviteten och resultatriktningen i Finansinspektionens verksamhet stöds genom att årligen höra aktörerna på finansmarknaden. Det årliga hörandet ordnades i april.

Representanterna för finansmarknaden konstaterade att förhållandet med Finansinspektionen är aktivt och öppet. Representanter betraktade Finansinspektionen som sakkunnig och proaktiv. Finansinspektionens tillsynsverksamhet som övervakare av marknadens stabilitet och pålitlighet låg på god nivå. Enligt representanterna tar Finansinspektionen på ett berömligt sätt hänsyn till branschens åsikter vid beredningen av föreskrifter och anvisningar som ansluter sig till arbetspensionsanstaltens solvensreform.

Representanterna fäste uppmärksamhet vid att Finansinspektionens tolkningar och utlåtande ska vara enhetliga, redan med tanke på tillsynsobjektens förtroendeskydd. Tillsynsmyndigheternas samarbete, i synnerhet på nordisk nivå, ansågs vara viktigt. Det önskades att de nationella särdragen inom tillsynen skulle bibehållas trots den gemensamma tillsynsmekanismen. Representanterna lyfte fram överlappande rapporteringsskyldigheter. Därtill önskades att det skulle vara möjligt att diskutera tolkningsfrågor i anknytning till ny reglering med tillsynsmyndigheten. Det önskades att Finansinspektionen för sin del ser till att det inte uppkommer särskild nationell reglering vid genomförandet av direktiven. Det föreslogs förbättring i den takt i vilken föreskrifter och anvisningar i anknytning till reglerings- och lagstiftningsändringar blir färdiga och önskades att specificeringar som görs i efterhand inte skulle behövas.

Bedömning av ändringarna i tillsynen och tillsynsavgifterna 2018

Bedömning av ändringarna i tillsynen

Finanssektorn i Finland är fortsättningsvis stabil, men det finns betydande risker förknippade med dess struktur och verksamhetsomgivningens utveckling. Verksamhetsomgivningen, som håller på att digitaliseras och ändras, ställer krav på tillsynen. Tillsynen ska anpassas till förändringarna i bank-, försäkrings- och värdepappersmarknaden.

Finansinspektionens uppgifter i anknytning till flytten av Nordeas huvudkontor sköts så att överföringen av Nordeas huvudkontor till Finland blir möjlig inom den planerade tidtabellen. Tillsynen av Nordea dimensioneras och inleds i samarbete med ECB så att den motsvarar bankens betydelse för finansmarknadens stabilitet. I och med Nordeas flytt fördjupas tillsynssamarbetet i synnerhet på nordisk nivå. Flytten av Nordeas huvudkontor kommer att öka Finansinspektionens arbetsmängd betydligt. Under 2018 kommer det att rekryteras sammanlagt cirka 30 nya anställda för tillsynen över Nordea. Största delen av dem kommer att arbeta med kapitaltäckningstillsynen, som ingår i banktillsynen. Nordeas kapitaltäckningstillsyn kommer att genomföras under ECB:s ledning. Enligt principerna för den gemensamma europeiska banktillsynen kommer cirka 75 % av resurserna för kapitaltäckningstillsynen från Finansinspektionen. Resurserna för Nordeas kapitaltäckningstillsyn har planerats på basis av ECB:s uppskattning om de nödvändiga resurserna. Resurserna är i linje med tillsynen över andra banker i motsvarande storleksklass som är under ECB:s tillsyn. Behovet av tilläggsresurser med anledning av Nordea som inte omfattas av ECB:s tillsyn riktas till tillsynen över koncernens åtgärder för att förebygga penningtvätt och finansiering av terrorism, till rapporteringen och analysen samt till koncernbokslutets IFRS-tillsyn.

Finansinspektionen deltar i tillsynen över stora finska banker under ECB:s ledning och enligt ECB:s metodologi samt processer. Den gemensamma banktillsynen i euroområdet kommer att fortsätta som intensiv och ingen minskning av arbetsmängden kan väntas under 2018.

Den europeiska regleringen om förebyggande av penningtvätt och finansiering av terrorism utvecklas ständigt. Fjärde penningtvättsdirektivet, som nu trätt i kraft, inne-

bär nya uppgifter för tillsynsmyndigheterna och förutsätter utarbetandet av en riskbedömning per tillsynsobjekt om riskerna i anknytning till penningtvätt och finansiering av terrorism.

Verktygen och processen inom makrotillsynen utvecklas alltjämt i samarbete med Finlands Bank och finansministeriet. Det strävas gemensamt efter att verktygen för makrotillsynen ska kompletteras med verktyg gällande efterfrågan.

Inom försäkringssektorn framhävs uppföljningen av den ständigt förändrade verksamhetsomgivningen samt tillsyn som är proaktiv, framåtblickande och utmanande kritisk. Inom tillsynen och under inspektionerna framhävs även bland annat kraven på förvaltningen, kunskaperna om branschen och betydelsen av compliance-funktionens roll samt den enhetliga tolkningen av solvensregleringen. I de nordiska länderna och inom hela EU främjas även tolkningarnas enhetlighet. Inom arbetspensionssektorn koncentreras på övervakningen av den ändamålsenliga användningen av tillgångarna i arbetspensionssystemet på basis av iakttagelserna från de temabedömningar som genomfördes 2017, bl.a. arbetshälsofrågor och bolagens förvaltning, samt genom nya, aktuella temabedömningar.

Vid tillsynen över kundskyddet framhävs tillsynen över beviljandet av konsumtionskrediter, försäljningen av investeringsprodukter (inklusive fondanknutna försäkringar), behandlingssystemen av kundklagomål, expertisen och erfarenheten av tjänsteleverantörens personal samt belöningspraxis. Inom förmögenhetsförvaltningsverksamheten riktas tillsynen till pålitlig förvaltning och riskhantering samt i synnerhet till frågor gällande fondernas värdering, likviditet och hävstång. Tillsynsramar för tillsynen över den nya regleringen (MiFID II/MiFIR-, PRIIPs-, PSD2-, IDD- och IFRS-förändringar) kommer att slutföras. I tillsynsramarna beaktas även digitaliseringens inverkan på verksamhetsmodeller.

Investerarinformationens ändamålsenlighet kommer att övervakas i synnerhet när det gäller den nya regleringen. Nya noterade bolags beredskap för listning framhävs. IFRS-tillsynen riktas till tillsynen över IFRS 9 och IFRS 15 genom att framhäva rollen av bolagens revisionskommittéer inom produktionen av högklassig investerarinformation.

Uppskattning av ackumulerade tillsynsavgifter

År 2018 kommer Finansinspektion att uppbära cirka 26,3 miljoner euro i tillsynsavgifter, vilket är cirka 10 % mer än 2017. Ökningen beror framför allt på ökningen av Finansinspektionens utgiftsbudget (4,6 miljoner).

Ändringen av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift trädde i kraft den 1 januari 2017. Genom lagändringen höjdes bland annat avgifterna för filialer till systemviktiga kreditinstitut. Denna förändring lindrar inverkan av Danske Banks filialisering på de ackumulerade tillsynsavgifterna. En motsvarande lagmotion när det gäller viktiga försäkringsbolags filialer lämnades till finansministeriet.

Den eventuella flytten av Nordeas huvudkontor till Finland kommer att öka de ackumulerade tillsynsavgifterna betydligt. Nordeas tillsynsavgifter uppskattas trygga ökningen av arbetsmängden med anledning av Nordea så att den förändring som beror på Nordea inte just har någon inverkan på de övriga betalningsskyldiga aktörernas tillsynsavgifter.

Den allt mer digitala och ständigt förändrade omgivningen ställer tryck på att ändra och anpassa Finansinspektionens verksamhet enligt förändringarna i omgivningen. Dessa förändringar kan även påverka de ackumulerade tillsynsavgifterna.

Det väntas inte ske några betydande förändringar i antalet företag under tillsyn under 2018.

Finansinspektionen

Snellmangatan 6, PB 103, 00101 Helsingfors

Telefon 09 183 51

Finansinspektionen.fi • [Twitter.com/FIN_FSA](https://twitter.com/FIN_FSA)